

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансового менеджменту та фондового ринку

Магістерська програма «Фінансовий та страховий менеджмент»

Допущено до захисту

Завідувач кафедри

-

--

(підпис)

“ ”

_ 201 р.

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра**

зі спеціальності **072 фінанси, банківська справа та страхування**

за магістерською програмою професійного спрямування

«Фінансовий та страховий менеджмент»

на тему: «УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА»

Виконавець:

студентка фінансово-економічного
факультету

Мазуренко Анастасія Володимирівна
(прізвище, ім'я, по батькові)

-

/підпис/

-

Науковий керівник:

Кандидат економічних наук, старший
викладач

(науковий ступінь, вчене звання)

Іоргачова Марія Іванівна
(прізвище, ім'я, по батькові)

-

/підпис/

-

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА	6
1.1. Економічна сутність, склад, структура та джерела формування активів підприємства.....	6
1.2. Політика управління активами підприємства.....	14
1.3. Методи аналізу активів підприємства.....	17
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД».....	25
2.1. Характеристика діяльності ТОВ «Телекарт-Прилад».....	25
2.2. Аналіз структури та динаміки активів ТОВ «Телекарт--Прилад».....	29
2.3. Оцінка фінансового стану ТОВ «Телекарт-Прилад» та основні недоліки управління активами на підприємстві	35
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД».....	52
3.1. Розробка рекомендацій для вдосконалення управління активами ТОВ «Телекарт-Прилад».....	52
3.2. Побудова економіко-математичної моделі рентабельності активів.....	62
3.3. Закордонний досвід управління активами.....	65
ВИСНОВКИ.....	72
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	75
ДОДАТКИ	81

ВСТУП

Актуальність теми. На сьогоднішній день актуальним процесом є об'єднання господарств всіх країн, в якому Україна бере активну участь. Така участь, в свою чергу, вимагає нових підходів в управлінні не лише на рівні країни, а й на рівні підприємства - створення механізму управління, що відповідає сучасним вимогам ринку та забезпечує відповідний рівень прибутковості підприємства.

Ефективне управління передбачає оптимізацію ресурсного потенціалу підприємства. У цьому випадку різко підвищується важливість ефективного управління фінансовими ресурсами. Фінансовий добробут підприємства у цілому залежить від продуктивної та доцільної трансформації фінансових ресурсів в основні та оборотні кошти. Роль фінансових ресурсів важлива на стратегічному, тактичному, оперативному рівнях управління, проте особливе значення вона має в плані стратегії розвитку підприємства.

Для аналізу діяльності підприємства необхідна інформація про економічні ресурси, що ним контролюються, про його фінансову структуру, ліквідність, платоспроможність, а також здатність адаптування до змін економічного середовища. Достовірна інформація про економічні ресурси підприємства допомагає визначити його спроможність генерувати грошові кошти та їх еквіваленти у майбутньому. В свою чергу, інформація про платоспроможність та ліквідність допомагає оцінити, як підприємство виконує свої фінансові зобов'язання. Ліквідність підприємства свідчить про наявність грошових коштів у найближчому майбутньому після виконання фінансових зобов'язань.

Управління активами підприємства – це діяльність підприємства, направлена на розробку стратегії знаходження оптимального співвідношення оборотних та необоротних активів, їх складу та розміру задля отримання

підприємством економічної вигоди (прибутку) та ведення ефективної фінансово-господарської діяльності.

У сучасних умовах для більшості підприємств наслідком кризових явищ їх економічного розвитку стала гостра нестача необхідного обсягу оборотних активів, що істотно впливає на фінансовий стан підприємства. Низька забезпеченість виробничих підприємств оборотними активами супроводжується низьким рівнем їх використання. Тому на сьогодні актуальним завданням для забезпечення ефективності виробничої діяльності підприємства є суттєве вдосконалення управління активами.

Актуальність даної роботи проявляється у меті кожного підприємства покращити своє фінансове становище, що має пряму залежність із ефективним управлінням активами підприємства, їх оптимального складу.

Мета даної кваліфікаційної роботи – на основі узагальнення теоретичних положень щодо сутності, формування та управління активами підприємства запропонувати напрями задля підвищення ефективності використання активів підприємства.

Завдання щодо досягнення поставленої мети аналізу активів:

- встановлення сутності активів та їх ролі у діяльності підприємства;
- оцінка стану, структури та динаміки зміни активів;
- виявлення причин, позитивних і негативних тенденцій зміни активів;
- аналіз і оцінка ефективності функціонування активів;
- обґрунтування специфіки управління основними видами активів;
- розробка рекомендацій до вдосконалення управління активами на підприємстві.

Предметом дослідження виступають теоретичні засади, методичні підходи та практичні положення щодо управління активами підприємства.

Об'єктом дослідження є процес управління активами підприємства.

Аналіз останніх досліджень та наукових праць. Розвитку теорії та практики управління активами присвятили свої праці такі відомі вітчизняні та зарубіжні економісти, як М.Н. Крейніна, М.Д. Білик, І.О. Бланк, Ван Хорн,

М.М. Мазаракі, А.Шапіро, В.В. Бочаров, В.В. Ковальов, Є.Ф. Брігхем, В.П.Кодацький, Р. Брейлі, С. Майєрс, С. Росс.

Управління активами в більшості робіт зводиться, з одного боку, до визначення достатнього рівня і раціональної структури активів, а з іншого боку – до визначення величини і структури джерел їхнього фінансування. Не зважаючи на велику кількість робіт, присвячену управлінню активами, існує ряд теоретичних і практичних проблем, які все ще залишаються невирішеними як на рівні промисловості в цілому, так і на рівні окремих галузей.

Методи дослідження. Методами, що використовувались при написанні даної кваліфікаційної роботи, є: проблемно-тематичний метод (потановка основних проблем управління активами на підприємстві), статистичний метод (побудова економіко-математичної моделі), метод економічного аналізу та метод емпіричних досліджень (аналіз підприємства за основними фінансовими показниками).

Апробація результатів дослідження. За результатами дослідження опубліковано тези доповідей на тему «Концептуальні підходи до визначення активів підприємства» у збірнику тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених на тему: «Перспективні напрямки розвитку економіки, обліку, управліннята права: теорія і практика» (20.10.2018), Полтава – ЦФЕНД, 2018.

ВИСНОВКИ

У даній роботі були розглянуті теоретичні основи управління активами, політика та методи управління активами, а також за основними показниками ефективності фінансової діяльності було проаналізовано підприємство «Телекарт-Прилад». На основі проведеного аналізу та узагальнення наукових підходів, сутність визначення «управління активами» полягає у якісному й ефективному розподілу фінансових ресурсів підприємства для досягнення максимальної економічної вигоди.

Аналіз економічного стану підприємства «Телекарт-Прилад» свідчить, що основні фонди є застарілими та зношеними, тому основними характеристиками виробничого потенціалу та виробничих потужностей організації є їх модернізація та оновлення технічного забезпечення. Також ми бачимо, що підприємство може виплатити свої зобов'язання лише при повній ліквідації та продажі всіх активів, тому важливим аспектом є покращення стану всього підприємства, а особливо оборотних активів та їх ефективне використання для подальшого покращення фінансового стану підприємства.

Далі, було проаналізовано склад і динаміка оборотних і необоротних активів. Мобільність активів залежить від частки оборотних активів у загальному обсязі і прискорює оборотність коштів підприємства. Тому значно висока частка необоротних активів у структурі активів свідчить про значні постійні витрати й високу чутливість прибутку до зміни доходу від реалізації продукції на підприємстві. Фінансовий результат діяльності залежить від того, скільки коштів вкладено в запаси матеріалів, а скільки їх у грошовій формі, що має пряму залежність від співвідношення оборотних та необоротних коштів у складі активів. Зробивши загальну оцінку динаміки складу і структури активів підприємства, ми детально вивчили стан, рух і зміни, що відбулися у вартості окремих складових необоротних та оборотних активів та виявили фактори, що вплинули на ці зміни.

У складі необоротних активів має переважати основні засоби як основа здійснення операційної діяльності. Зменшення основних засобів свідчить в даному випадку про зменшення виробничого потенціалу підприємства «Телекарт-Прилад» і є результатом використання застарілих об'єктів.

Однією з головних задач на підприємстві є створення запасів. Запаси створюються з різних причин, в силу яких на складах завжди повинна бути потрібна кількість запасів певного виду. Однак, якщо запаси збільшити, то зростає вартість їх зберігання. Підприємство «Телекарт-Прилад» працює за схемою «замовили-зробили», тобто велика кількість виробничих запасів може простоювати до появи замовлення.

Ефективне управління запасами дозволяє прискорити виробничий і операційний цикл, зменшити поточні затрати на їх зберігання та використати вільні грошові кошти для збільшення виробничого потенціалу. Тому, підприємству слід або збільшити коло клієнтів, або розширити асортимент послуг для ефективного використання як фінансових ресурсів, так і виробничих.

За отриманими результатами аналізу ТОВ «Телекарт-Прилад», в третьому розділі кваліфікаційної роботи магістра наведено основні проблеми, з якими стикається підприємство в процесі своєї діяльності та запропоновано можливі напрямки покращення ефективності управління активами.

Ми вважаємо, що кожне підприємство повинне налагодити систему управління активами для заощадження коштів та зменшення втрат самого суб'єкта господарювання. Використання сучасних логістичних методів управління на підприємстві допоможе підприємству «Телекарт-Прилад» раціоналізувати та оптимізувати систему організації активів, а цим і покращити конкурентне становище за рахунок скорочення витрат.

Узагальнюючи теоретичні та практичні результати аналізу, для покращення процесу управління активами підприємства, слід звернути увагу на:

- розроблення методів управління запасами та грошовими коштами з урахуванням сучасних економічних умов;
- визначити загальний обсяг потреби у фінансуванні діяльності підприємства на майбутній період. Зокрема, при створенні підприємства це витрати коштів на придбання майна, будинків, машин, механізмів, інструментів, матеріалів;
- організувати на підприємстві фінансове планування;
- вдосконалення роботи з клієнтами зі стягнення дебіторської заборгованості з урахуванням світового досвіду;
- здійснення обґрунтованих розрахунків щодо доцільності та обсягів знижок за передоплату;
- ретельне планування можливості використання кредиторської заборгованості як джерела фінансування поточної діяльності.

Якщо підприємство буде працювати ефективніше, тобто мати більше доходів і прибутків, тим більше воно буде сплачувати податків бюджету, може створювати більше робочих місць і виплачувати більшу заробітну плату працівникам, може під вищі відсотки залучати кредитні кошти у банків, страхувати своє майно в страхових компаніях, інвестувати кошти у свій розвиток, що стимулює економічний розвиток держави загалом.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Лишиленко О.В. Бухгалтерський фін. облік: Навч. посібн. -2003.- 324 с.
2. Общая экономическая теория: підручник за ред. Баликоев В.З., М.: Омега-Л, 2011. – 688 с
3. Финансы предприятий: підручник за ред. Шуляк П.Н., М.: Дашков и Ко, 2012. – 620 с.
4. Экономическая прибыль предприятия: підручник за ред. Кривда С., 2010. – 99 с.
5. Экономический анализ: підручник за ред. Маркин Ю.П., М.: Омега-Л, 2009. – 450 с.
6. Управление финансами предприятия: підручник за ред. Савчук В.П., М.: Бином, 2010. – 480 с.
7. Третьяков О. В. Охорона праці : навч. посіб. / О. В. Третьяков, В. В. Зацарний, В. Л. Безсонний. - К. : Знання, 2010. – 20 с.
8. Рыжиков Ю.И. Управление запасами. – М.: Наука. 1969. – 344 с.
9. Белуха Н., Лиско О. Логистика материальных потоков в строительстве, их учет и контроль. //Бухгалтерский учет и аудит. – 2005.- №3. – С.29-34.
10. Друри К. Введение в управленческий и производственный учет: Учебное пособие: Пер. с англ. – 3-е изд., перераб. и доп. – 783 с.
11. Ильин А.И. Планирование на предприятии: Учебное пособие. – 2-е изд., перераб. – Минск: Новое знание, 2001. – 635 с.
12. Баєрбаш Н.О. Шляхи удосконалення організаційного забезпечення системи фінансового менеджменту на підприємстві / Н.О. Баєрбаш, К.В. Беляєва // Вісник Донецького національного університету економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського. – 2010. – № 3. Т. 1. – С. 110–112.
13. Гладка Л.І. Управління прибутком в сучасних умовах / Л.І. Гладка, М.О. Домашенко, М.В. Ковальова // Економіка і регіон : наук. вісник

- Полтавського національного технічного університету ім. Ю. Кондратюка.
– 2012. – № 1(32). – С. 195–198.
- 14.Кравчук О.М. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва : навч. посіб. / О.М. Кравчук, В.П. Лещук. – К. : ЦУЛ, 2010. – 504 с.
- 15.Марцин В.С. Надійність, платоспроможність та фінансова стійкість – основні складові оцінки фінансового стану підприємства / В.С. Марцин // Економіка, фінанси, право.– К., 2009. – № 7. – С. 26–29.
- 16.Хотомлянський О.Л. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства / О.Л.Хотомлянський, П.А. Знахуренко // Фінанси України. – 2009. – № 1. – С. 111–117.
- 17.Партин Г. О. Формування фінансового потенціалу підприємства / Г. О Партин., Р. І. Задерецька., О. В. Граціян // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». - 2016 . – С. 18-24.
- 18.Ковч В.В. Управління фінансовою діяльністю підприємства / Ковч В.В., Шуст. А.О. // Наука й економіка. - 2015, № 1 (37). - С.28-30.
- 19.Р. В. Манн. Сучасні характеристики формування механізму оцінки управлінської діяльності.. / Р. В. Манн. // Економічні науки. – 2016. №40.. С.19-28.
- 20.Бойко Т. Ю. Методичні підходи щодо оцінки ефективності організаційно-економічного механізму регулювання управлінської діяльності підприємницького кластеру / Т. Ю. Бойко // Вісник Запорізького національного університету. – 2011. – № 1 (9). – С. 15–21.
- 21.Кость Я. О. Місце фінансової діагностики в системі фінансового менеджменту підприємства / Я. О. Кость //Наука й економіка. – 2010. – № 2. – С. 55-63.
- 22.Аверчев І .В. Як оцінити ефективність компанії [Електроний ресурс] / Аверчев І.В: – Режим доступу : http://www.classs.ru/stati/uchet/effekt_kompany.html
- 23.Ковалева А. М. Фінансовий аналіз / А. М. Ковалева – М. : Финанси і статистика, 2008. – С. 66.

24. Денисюк О. Г. Майновий потенціал підприємства: сутність, відтворення, управління: автореф. дис. канд. екон. наук: 08.00.04 / О. Г. Денисюк; Укр.н.-д. ін.-т продуктивності АПК. – К., 2010. – 21 с.
25. Непочатенко О.О., Мельничук Н.Ю. Фінанси підприємств: підручник / Непочатенко О.О., Мельничук Н.Ю. - К. : Центр учбової літератури, 2013. — 504 с.
26. Кодацький В.П. Шляхи ефективного управління оборотними активами промислових підприємств/ В.П. Кодацький // Актуальні проблеми економіки. – 2008. — № 4. – С. 150.
27. Крейніна М.Н. Фінансовий менеджмент: Пос./ М.Н.Крейніна - 2-е вид., доп. - М.: Вид-во "Дело и Сервис", 2001. - 400 с.
28. Крикавський Є.В. Логістика для економістів: Підручник/ Є.В.Крикавський. — Л.: Вид-во Нац. ун-ту "Львівська політехніка", 2004. — 147 с.
29. Купалова Г.І. Теорія економічного аналізу: Навч. посіб. Рекомендовано МОН / Г.І. Купалова— К., 2008. — 639 с..
30. Лишиленко О.В. Бухгалтерський облік: Підручник/ О.В. Лишиленко. - 3-3 тє вид., перероб.і доп.- Київ: Вид-во «Центр учбової літератури», 2009.- 670с.
31. Мазаракі А.А. Економіка торговельного підприємства. Підручник для вузів. (Під ред. проф.Н.М. Ушакової) - К.: «Хрещатик», 1999р. - 800 с.
32. Митрофанова Г. В., Кравченко Г. О., Барабаш Н. С. Фінансовий аналіз /за ред. Г. В. Митрофанова. — К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т: / Навчальний посібник — 2002. — 301 с.
33. Ван Хорн Основы управления финансами /Пер с англ. - М.: Финансы и статистика, 2007. - 782 с.
34. Ван Хорн, Джеймс, К., Вахович, (мл.), Джон, М. Основы финансового менеджмента, 11-е изд.: Пер. с англ. - М.: изд. дом "Вильямс", 2010. - 992 с.

35. Горфингель, В.Я. Экономика предприятия : учебник / В. Я. Горфингель, В. А. Швандар. - М. : ЮНИТИ, 2007. – 564 с.
36. Звягинцев А.М. Корпоративные структуры и логистика/ А.М. Звягинцев // Логистика. - 2010. - № 2. - С.29-31.
37. Ковалев, В. В. Финансовый анализ: управление капиталом, выбор инвестиций, анализ отчетности : учебник / В. В. Ковалев. - М. : Финансы и статистика, 2008. – 412 с..
38. Бондаренко О.С. Методологічні основи управління оборотними активами підприємства/ О.С. Бондаренко // Інвестиції: практика та досвід. – 2008. — № 4. – С. 40–44.
39. Брейлі Р., Майерс С. Принципи корпоративних фінансів: підручник/ Р. Брейлі, С. Майерс – 2-е рос. вид. (пер. з 7-го міжнар. вид.) — М. 2008. — 1008 с.
40. Брігхем Євхен. Основи фінансового менеджменту/ Євхен Брігхем: пер. з англ. - Київ: Молодь, 2007. - 1000 с.
41. Буряк Л.Д. Фінансовий менеджмент у малому бізнесі: навч. посіб. / Л.Д. Буряк.; Державний вищий навч. заклад «Київський національний економічний ун-т ім. Вадима Гетьмана».— К.: КНЕУ, 2007. – 432 с.
42. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: Підручник для студентів спец. "Облік і аудит" /За ред. проф. Ф.Ф. Бутинця. - Житомир: ПП "Рута", 2009. - 726 с.
43. Велш Глен А., Шорт Деніел Г. Основи фінансового обліку /Пер. з англ. О. Мінін, О. Ткач. - К.: Основи, 1999. - 943 с. 1
44. Горин М.П. Просторові фактори розвитку територіально-виробничих систем / М.П. Горин // Регіональна економіка: наук. і практич. журн. – Л. : Інститут регіональних досліджень НАН України. – 2007. – № 2 (44). – С. 49–58.
45. Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" від 16.07.1999 р. № 996 із змінами та доповненнями

46. Закон України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом" № 2343–XII від 14.05.1992 р. зі змінами та доповненнями 26. Закон України "Про господарські товариства" від 19.09.1992 р. № 1577–XII зі змінами та доповненнями
47. Закон України "Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні" від 30.10.1991 р. № 448/96–ВР зі змінами та доповненнями
48. Закон України "Про захист економічної конкуренції" від 11.01.2001 р. № 2210 зі змінами та доповненнями
49. Закон України "Про лізинг" від 11.12.2003 р. № 1381–IV
50. Закон України "Про національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні" від 10.12.1997 р. № 710/97–ВР зі змінами та доповненнями
51. Закон України "Про оподаткування прибутку підприємств" від 28.12.1994 р. № 334/94–ВР в редакції від 22.05.1997 р. із змінами та доповненнями
52. Шамота Г. М. Дослідження підходів до комплексної оцінки фінансового стану підприємства / Г. М. Шамота, Д. О. Малиш // Бізнес Інформ. — 2013. — №3 — С.271— С.278 -285
53. Мазуренко А.В. Концептуальні підходи до сутності активів підприємства / А.В. Мазуренко // ЦФЕГ. — 2018. — частина 2— С.40— С.43
54. Ковальчук Н.О. Особливості управління оборотними активами на вітчизняних підприємствах [Електронний ресурс] / Ковальчук Н.О. // 2018 р. // Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Nvbdfa/2011_1/kovalch.pdf //
55. Петик М.І. Ефективність управління обіговими активами суб'єктів підприємництва/ М.І. Петик // Науковий вісник НЛТУ України.-2011- Вип.21(4)
56. Супрун О. М. Проблеми прискорення оборотних активів на підприємстві/ О. М. Супрун /Ефективна економіка – 2018 - №7/ [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=2185> // 201

57. Янковська В.В. Економічна суть оборотних активів підприємства/ В.В. Янковська/ Міжнародний збірник наукових праць. с. 360// [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pbo.ztu.edu.ua/article/viewFile/51630/47490>
58. Кодацький В.П. Шляхи ефективного управління оборотними активами промислових підприємств // Актуальні проблеми економіки. – 2010. – № 4. – С. 271-274.
59. Баландіна К.М., Трегубов О.С. Аналіз підходів до прогнозування банкрутства підприємства. // Актуальні проблеми економічного і соціального розвитку регіону. - 2015. - №2.- С. 157-160
60. Бердар М.М. Фінанси підприємств: навч. посіб. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 352 с.
61. Ковалев В.В. Финансовый менеджмент: теория и практика / В.В. Ковалев. — М.: Проспект, 2007. — 1104 с.
62. Олійник Л.В. Сучасні підходи до ефективного управління ресурсами та активами підприємства // 20-та Міжнародна науково-практична конференція, 12.07.2017 р.